

ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΣΤΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ-
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:ΣΑΠΟΥΝΑΚΗ ANNA

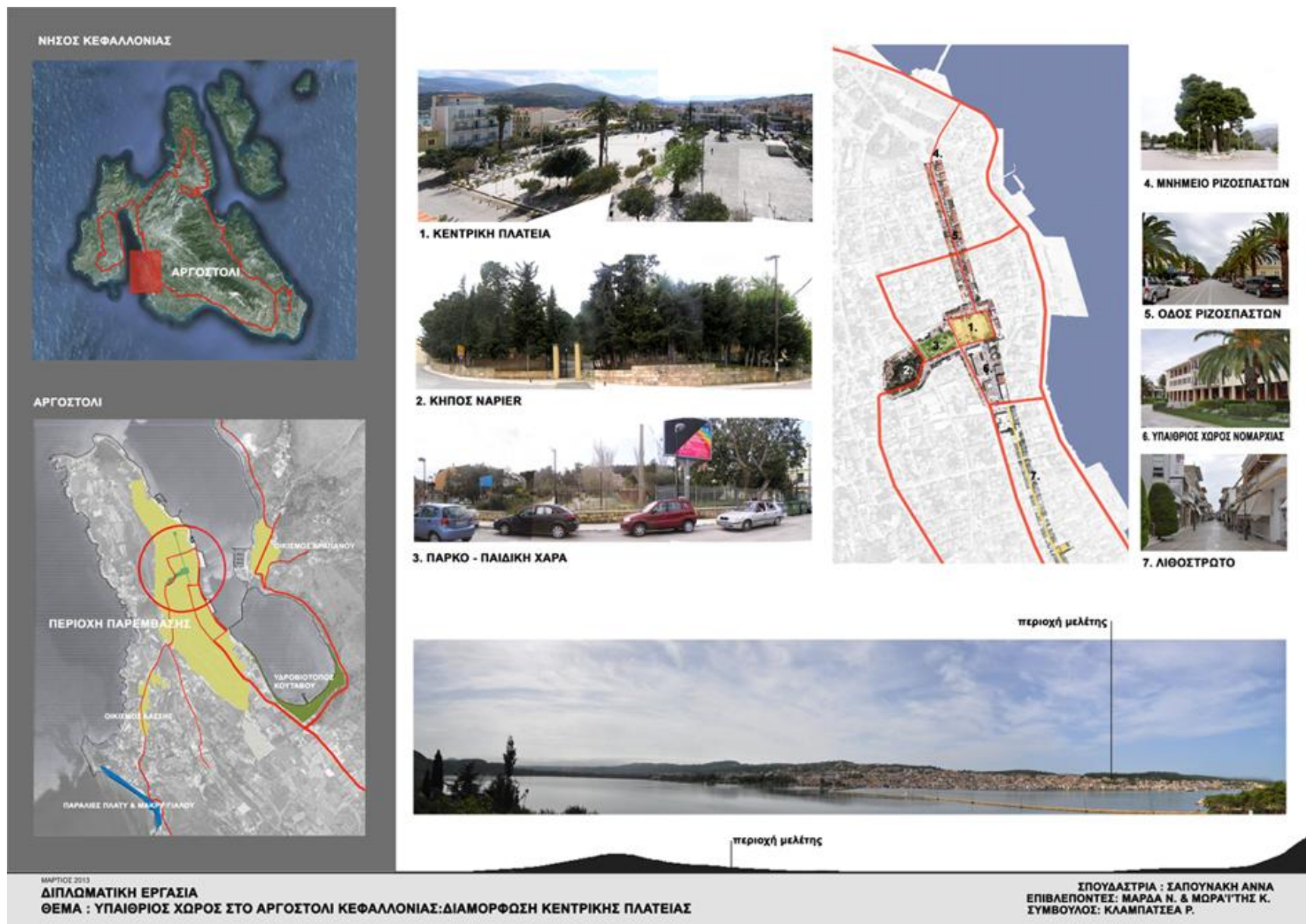
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:ΜΑΡΔΑ Ν.
ΜΩΡΑΪΤΗΣ Κ.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ:ΚΛΑΜΠΑΤΣΕΑ Ε.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Επέλεξα το συγκεκριμένο θέμα γιατί εξαρχής πρόθεσή μου ήταν να ασχοληθώ με τον νησί της Κεφαλονιάς. Πέρα από το ότι είναι τόπος καταγωγής μου, είναι ένα νησί που πάντα μου ασκούσε μια ιδιαίτερη γοητεία για δύο λόγους. Καταρχήν έχει περάσει μια ολοκληρωτική καταστροφή, λόγω του σεισμού του Αυγούστου του 1953, κατά τον οποίο ισοπεδώθηκε σχεδόν όλο το κτιριακό του περιβάλλον με ελάχιστες εξαιρέσεις. Πρόκειται λοιπόν για έναν τόπο που βίαια καταστράφηκε και ανοικοδομήθηκε ξανά από την αρχή. Ο δεύτερος λόγος είναι η ιδιαίτερη προσεισμική ταυτότητα του νησιού που, όπως είναι αναμενόμενο ήταν πιο χαρακτηριστική στο Αργοστόλι ,την πρωτεύουσά του. Η πόλη καταστράφηκε ολοκληρωτικά από το σεισμό, με εξαίρεση δύο μόνο κτίρια, οπότε η προσεισμική της εικόνα συντίθεται μέσα από κείμενα, φωτογραφίες και διηγήσεις όσων την έζησαν. Το προσεισμικό Αργοστόλι ήταν ένα αστικό κέντρο της εποχής που ζούσε με ευμάρεια και σε στενή σχέση με τα σύγχρονα του αστικά κέντρα της Ευρώπης, με αποτέλεσμα, μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα, να έχει διαμορφωθεί σε μια πόλη αρχοντική και εκλεπτυσμένου γούστου, με ιδιαίτερη άνθιση στις τέχνες. Κυριότερη και πιο διαδεδομένη ήταν η τέχνη της μουσικής, ενώ η αρχιτεκτονική, ακολουθώντας το ρεύμα του νεοκλασικισμού που επικρατούσε τότε στην Ευρώπη, συνέβαλε καθοριστικά στη διαμόρφωση της εικόνας και της ατμόσφαιρας του προσεισμικού Αργοστολιού.

Παρόλο που η πόλη αυτή εξαφανίστηκε τόσο απότομα και σχεδόν ολοκληρωτικά και η ανασυγκρότηση που ακολούθησε οδήγησε σε μια τελείως διαφορετική σημερινή εικόνα, το σύγχρονο Αργοστόλι έχει διατηρήσει κάτι από την προσεισμική αυτή ταυτότητα, που πάντα μου κέντριζε το ενδιαφέρον. Θέλοντας λοιπόν να μελετήσω την πόλη του Αργοστολιού με τα ιδιαίτερα αυτά χαρακτηριστικά και έχοντας ταυτόχρονα την πρόθεση να ασχοληθώ με δημόσιο υπαίθριο χώρο ,θεώρησα πως η καρδιά της σημερινής πόλης και κέντρο της δημόσιας ζωής της, η κεντρική της πλατεία θα μου έδινε αυτήν την ευκαιρία.

Η πόλη του Αργοστολιού βρίσκεται στα δυτικά της Κεφαλονιάς και εκτείνεται στα ανατολικά της χερσονήσου της Λάσσης κατά μήκος της ακτής. Έχει έκταση 155.000 στρέμματα και πληθυσμό 14.900 κατοίκους-σύμφωνα με την απογραφή του 2010/2011- ο οποίος τους καλοκαιρινούς μήνες φτάνει στους 25000 κατ' εκτίμηση.

Είναι πρωτεύουσα του νησιού και πρωτεύουσα του νομού Κεφαλονιάς και Ιθάκης. Αποτελεί φυσικό λιμάνι που πλέον εξυπηρετεί μόνο τα τοπικά δρομολόγια Αργοστόλι-Ληξούρι και δένουν κρουαζιερόπλοια και ιδιωτικά σκάφη.

Η πέτρινη τοξωτή γέφυρα Δεβοσσέτου ,κατασκευασμένη επί αγγλικής κατοχής από τον 'Αγγλο διοικητή και μηχανικό De Bosset συνδέει την πόλη με τον οικισμό του Δραπάνου, που βρίσκεται στην απέναντι πλευρά του κόλπου του Αργοστολιού. Εκεί βρίσκεται και το νεκροταφείο της πόλης, κτισμένο επί αγγλικής κατοχής.

Στο μοιχό του κόλπου βρίσκεται η λιμνοθάλασσα του Κουτάβου, που αποτελεί υδροβιότοπο ειδικού ενδιαφέροντος.

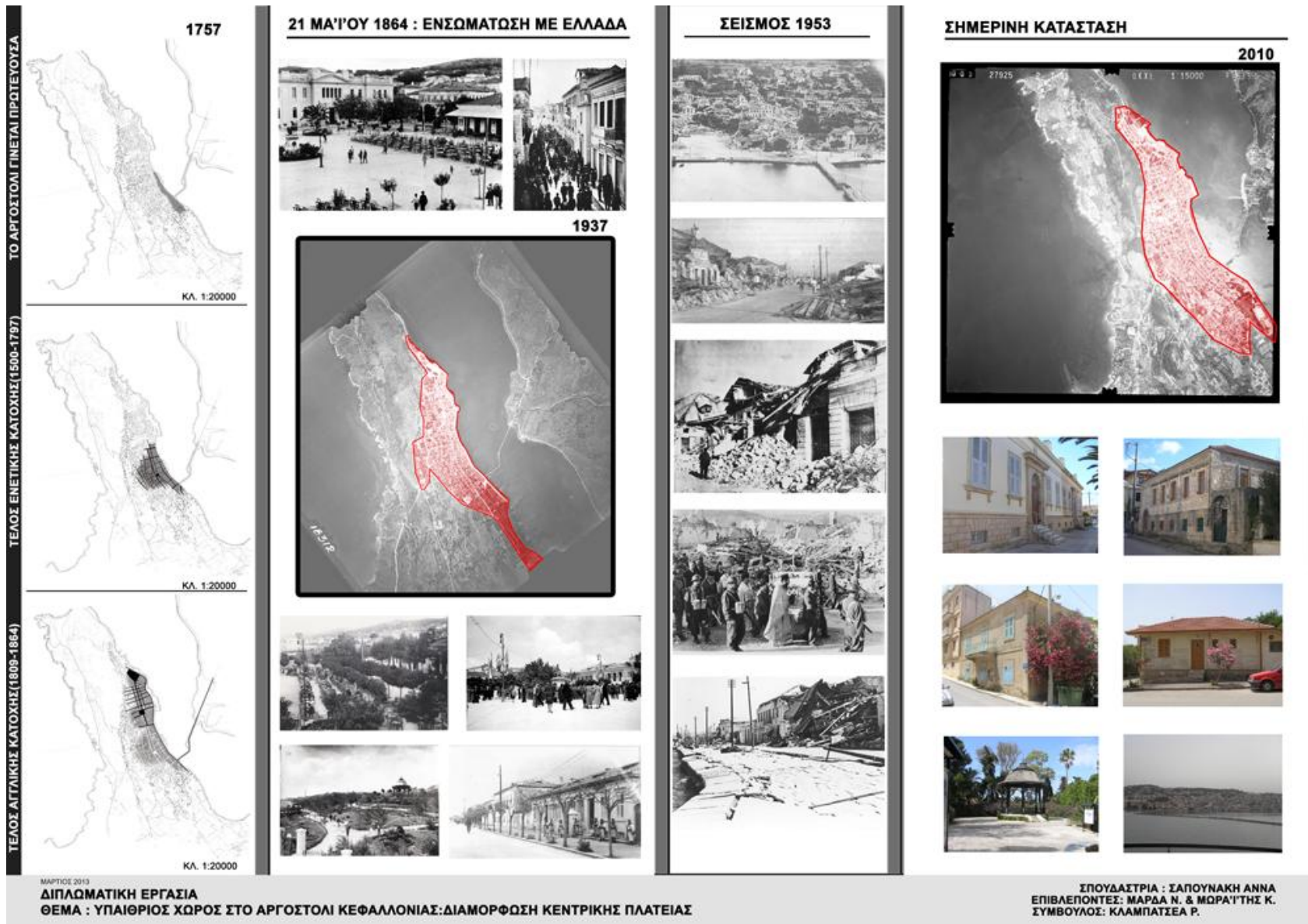
Στη χερσόνησο της Λάσσης και σε μικρή απόσταση από το Αργοστόλι, βρίσκεται ο τουριστικός οικισμός της Λάσσης, που αποτελείται κυρίως από ξενοδοχειακές μονάδες και τους καλοκαιρινούς μήνες αποτελεί μια από τις πρώτες επιλογές των τουριστών που επισκέπτονται το νησί. Αυτό συμβαίνει γιατί ο οικισμός συνδυάζει την εγγύτητα στην πρωτεύουσα, με δύο από τις πιο όμορφες ,πιο γνωστές και πιο μεγάλης έκτασης παραλίες του νησιού, αυτές του Μακρύ και του Πλατύ Γιαλού. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού οι δύο περιοχές αλληλοτροφοδοτούνται με τουρισμό ,με αποτέλεσμα να υπάρχει σημαντική αύξηση των επισκεπτών στο Αργοστόλι και ειδικά στην περιοχή μελέτης, καθώς αποτελεί κέντρο της υπαίθριας ζωής της πόλης.

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται βόρεια του κέντρου της πόλης του Αργοστολιού, έχει έκταση 25,5 στρ. και ο ημερήσιος αριθμός χρηστών της εκτιμάται σε 250, ενώ κατά τους καλοκαιρινούς μήνες φτάνει τους 1000 κατά προσέγγιση. Αποτελείται από την κεντρική πλατεία της πόλης (πλατεία Βαλλιάνου), στην καρδιά της οποίας καταλήγουν δύο δρόμοι, το λιθόστρωτο, που είναι ο βασικός πεζόδρομος της πόλης, με την προέκτασή του και η λεωφόρος ριζοσπαστών, που είναι γνωστή σαν φοινικόδρομος γιατί έχει μια σειρά φοίνικες από κάθε πλευρά. Η πλατεία και οι δύο δρόμοι συλλειτουργούν μέσα στην πόλη και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των κατοίκων, αφού συγκεντρώνουν το σύνολο των υπαίθριων δραστηριοτήτων, τόσο των μόνιμων κατοίκων, όσο και των τουριστών. Έτσι λοιπόν, στο χώρο αυτόν συγκεντρώνονται όλες οι εκφράσεις της υπαίθριας ζωής της πόλης: το περπάτημα, η βόλτα, το παιχνίδι των παιδιών, η υπαίθρια αναψυχή, η συνάθροιση, οι τυχαίες συναντήσεις, αλλά και μεγάλης κλίμακας εκδηλώσεις που αφορούν ολόκληρη την πόλη και έχουν χαρακτήρα πολιτικό, θρησκευτικό ή καλλιτεχνικό. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι το παραλιακό μέτωπο, σε αντίθεση με τις περισσότερες νησιωτικές πόλεις, δε συγκεντρώνει κόσμο, έχει ελάχιστα καταστήματα αναψυχής και ένα τμήμα του μόνο είναι πεζοδρομημένο, παράλληλα με την κυκλοφορία των οχημάτων. Παρόλο που τα τελευταία χρόνια εμφανίζει μία δυναμική και φαίνεται να έχει τάσεις ανάπτυξης, εξακολουθεί να είναι παραμελημένο και στο μεγαλύτερο τμήμα του συχνά έρημο.

Η πλατεία είναι ένας κεντρικός δημόσιος χώρος μεγάλων διαστάσεων με λίγη φύτευση και στρωμένος με πλάκες πεζοδρομίου. Αν και τόσο σημαντικός για τη ζωή της πόλης, είναι ένας χώρος χωρίς ενδιαφέρουσα διαμόρφωση και χαρακτήρα. Στα δυτικά της βρίσκονται δύο άλλοι υπαίθριοι χώροι πρασίνου, με διαφορετικό χαρακτήρα: ένα μικρό πάρκο και ο κήπος του Napier. Το πάρκο είναι διαμορφωμένο σαν παιδική χαρά με λίγα διάσπαρτα παιχνίδια και κάποιους χώρους στάσης. Στην πραγματικότητα δε λειτουργεί μέσα στην πόλη, αφού κατά κανόνα είναι έρημο και στην πράξη αποτελεί έναν ενδιάμεσο χώρο που οδηγεί από την πλατεία στον κήπο μέσω μιας βασικής χάραξης. Ο κήπος του Napier διαμορφώθηκε στις αρχές του 20^{ου} αιώνα με καμπύλα μονοπάτια και ψηλή φύτευση. Μετά τους σεισμούς του '53 ακολούθησε η εγκατάλειψη του κήπου και το 2003-2004 έγινε ανάπλαση στα πρότυπα του παλιού. Σήμερα ο κήπος αποτελεί ένα χώρο διαφυγής από την πόλη για περίπατο και ξεκούραση στο πράσινο, ενώ με την είσοδό του κανείς, νιώθει μια αύρα από το παλιό Αργοστόλι. Παρόλα αυτά ο κήπος είναι συνήθως έρημος. Οι παραπάνω χώροι είναι στη συνέχεια της πλατείας και ενώ θα μπορούσαν μαζί με αυτήν να αποτελούν μια ενότητα ελεύθερων χώρων, ένα ενιαίο πάρκο με διαφορετικές επιμέρους ποιότητες, αυτήν τη στιγμή απλά γειτονεύουν χωρίς να συνδέονται οργανικά, με αποτέλεσμα οι τρεις χώροι να λειτουργούν ανεξάρτητα και αποσπασματικά. Ένα ακόμα στοιχείο που μένει ανεκμετάλλευτο είναι η θέα που προσφέρει στο χώρο μελέτης το ανάγλυφο του εδάφους της περιοχής που τον καθιστά μια «εξέδρα» με θέα στη θάλασσα και το απέναντι βουνό.

Θεωρώντας λοιπόν πως δεν μπορεί κανείς να μελετήσει το χώρο της πλατείας ανεξάρτητα από τους γειτονικούς της υπαίθριους χώρους, χωρίς να την αντιμετωπίσει ως τμήμα ενός ευρύτερου συνόλου, απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργική διαμόρφωση της αποτελεί, σε πρώτη φάση και σε μικρή κλίμακα, ο σχεδιασμός όλων των προαναφερθέντων χώρων, με γνώμονα την οργανική τους σύνδεση, έτσι ώστε η πλατεία να λειτουργεί πραγματικά μέσα στην πόλη και να αποτελεί ένα ουσιαστικό κομμάτι ενός λειτουργικού συνόλου, ενός ζωντανού υπερτοπικού πάρκου που θα καλύπτει τις ανάγκες των κατοίκων για υπαίθρια αναψυχή με πολλές μορφές.

Η ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Οι υπό μελέτη αυτοί υπαίθριοι χώροι εμφανίστηκαν στη ζωή της πόλης σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους, γεγονός που σε μεγάλο βαθμό εξηγεί τον τόσο διαφορετικό τους χαρακτήρα, αλλά και την έλλειψη οργανικής σύνδεσης μεταξύ τους. Μια μελέτη της πολεοδομικής εξέλιξης της πόλης του Αργοστολιού, από όταν αυτό έγινε πρωτεύουσα μέχρι σήμερα, δίνει το πλαίσιο μέσα στο οποίο δημιουργήθηκε ο κάθε χώρος.

Το Αργοστόλι γίνεται πρωτεύουσα το 1757 και ενώ βρίσκεται ήδη υπό Ενετική κατοχή (1500-1797). Την εποχή εκείνη η πόλη εκτείνεται κατά μήκος ενός τμήματος της ακτής και έχει μικρό πλάτος. Αποτελείται κυρίως από κατοικίες ψαράδων και αποθήκες.

Προς το τέλος της περιόδου της Ενετικής κατοχής η πόλη έχει κατά προσέγγιση την έκταση που φαίνεται στον χάρτη και το πολεοδομικό της κέντρο βρίσκεται γύρω από τη σημερινή πλατεία της Καμπάνας, που τότε ονομαζόταν πλατεία Ελευθερίας και κατά μήκος του Λιθόστρωτου, ο οποίος αποτελεί ιστορικό άξονα και διατηρεί και σήμερα την παλιά του χάραξη. Χαρακτηριστικό της ρυμοτομίας της Ενετικής περιόδου είναι οι στρεβλές χαράξεις των δρόμων, κυρίως όσο απομακρύνεται κανείς από την παραλία, και οι μικρές διαστάσεις των υπαίθριων χώρων της πόλης.

Μία εικόνα της έκτασης της πόλης στα τέλη της Αγγλικής κατοχής (1809-1864) δίνει ο επόμενος χάρτης. Επί Αγγλικής κατοχής γίνεται η πολεοδομική διαμόρφωση της πόλης προς τα βόρεια, στο τμήμα που εκτείνεται από τη σημερινή οδό

+++ (κάθετη στην παραλία), μέχρι +++ . Σε αυτήν περιλαμβάνεται και η διαμόρφωση της σημερινής κεντρικής πλατείας, γύρω από την οποία μεταφέρεται το πολεοδομικό κέντρο της πόλης, αλλά και των κάθετων σε αυτήν δρόμων (προέκταση Λιθόστρωτου και φοινικόδρομος). Η περιοχή γύρω από τους νέους αυτούς δημόσιους υπαίθριους χώρους αποτελεί το αριστοκρατικό κέντρο της πόλης, ενώ οι λαϊκές γειτονιές αναπτύσσονται προς τα δυτικά.. Τότε διαμορφώνεται και η πλατεία Μέτελα, στο τέλος του φοινικόδρομου στη θέση της σημερινής ναυτικής σχολής. Έτσι λοιπόν στην πολεοδόμηση του νέου βόρειου τμήματος ουσιαστικά προεκτείνεται ο άξονας του λιθόστρωτου και πάνω στην προέκταση αυτή χωροθετούνται οι νέες πλατείες, οπότε τότε εμφανίζεται στη ζωή της πόλης η ιστορική βόλτα που γίνεται πάνω σε αυτόν τον άξονα και τέμνει την κεντρική πλατεία, η καθιερωμένη περατζάδα των μόνιμων κατοίκων, αλλά και των επισκεπτών της πόλης. Χαρακτηριστικά του αγγλικού πολεοδομικού σχεδιασμού είναι οι ορθοκανονικές χαράξεις, τα μεγάλα αστικά κενά, τα μεγάλα οικοδομικά τετράγωνα και οι φαρδείς δρόμοι. Επίσης την περίοδο της Αγγλικής κατοχής γίνεται η ρυμοτόμηση της παραλιακής οδού, καθώς και η ανέγερση δημόσιων κτιρίων και μεγαλόπνοων κατασκευών, όπως η αρχικά ξύλινη και στη συνέχεια λίθινη γέφυρα Δεβοσσέτου.

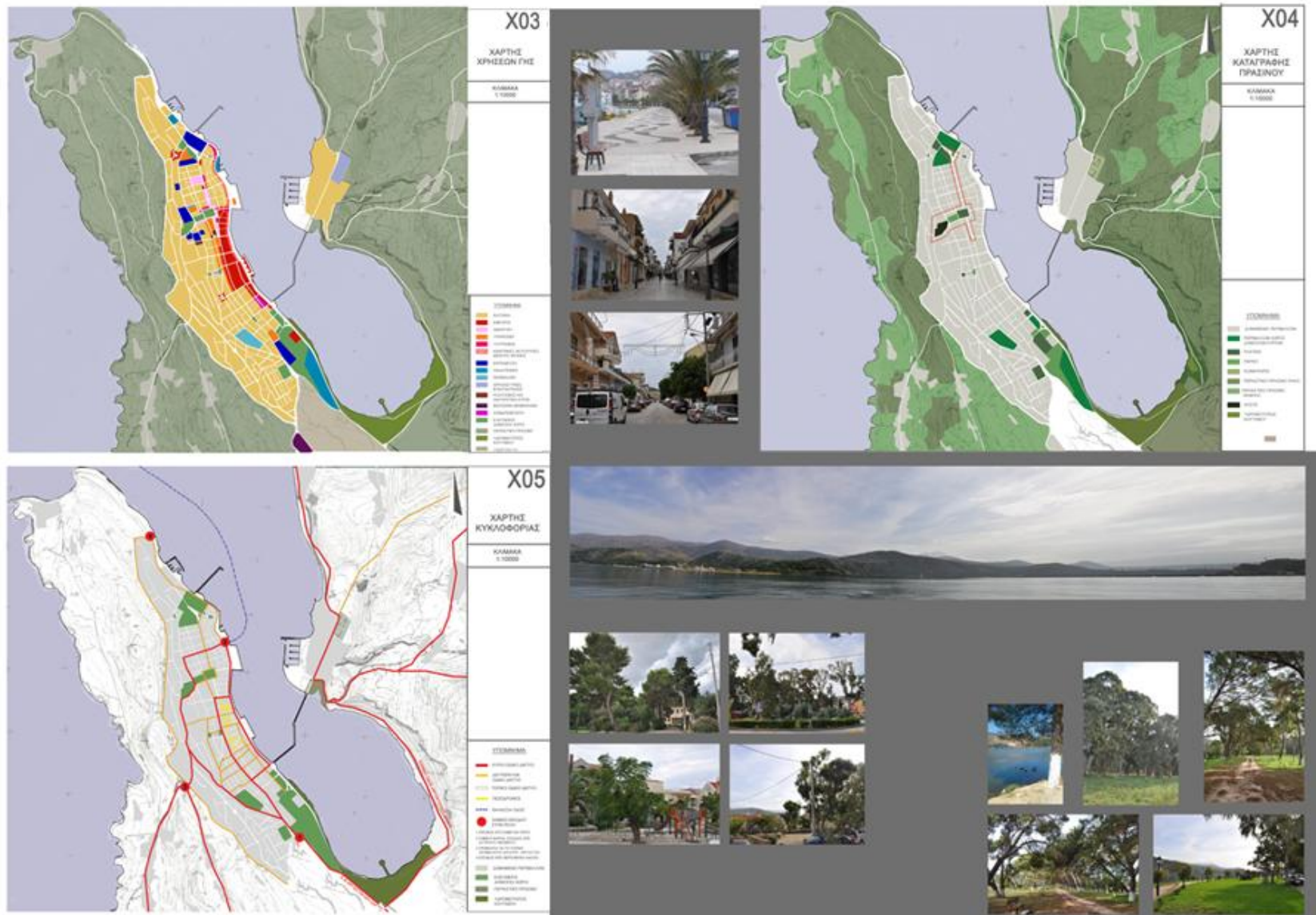
Στις 21 Μαΐου 1864 η Κεφαλονιά ενσωματώνεται στην υπόλοιπη Ελλάδα και σταδιακά ξεκινάει μια περίοδος οικονομικής άνθησης του νησιού, που είναι πολύ περισσότερο εμφανής στο Αργοστόλι. Την περίοδο αυτή η πόλη ζει με μεγάλη ευμάρεια και οικονομική άνεση, γεγονός που αποτυπώνεται στην εικόνα της: αρχοντικά νεοκλασικού ρυθμού αποτελούν κατά κύριο λόγο το αρχιτεκτονικό περιβάλλον, ενώ όλες σχεδόν οι κατοικίες έχουν κήπους και φυτεμένες αυλές. Τα δημόσια κτίρια μαρτυρούν μια πόλη με έντονη πνευματική και καλλιτεχνική ζωή, αφού ήδη από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα το Αργοστόλι διαθέτει δημόσια βιβλιοθήκη, νομισματικό και αρχαιολογικό μουσείο, θέατρο και κτίριο φιλαρμονικής σχολής. Η κοινωνική ζωή των κατοίκων είναι έντονη και σε μεγάλο βαθμό εξελίσσεται στους υπαίθριους χώρους της πόλης, ειδικά στον ιστορικό άξονα της περατζάδας τους και στις πλατείες που βρίσκονται κατά μήκος του, χώροι οι οποίοι γεμίζουν διάφορες ώρες της ημέρας με κατοίκους όλων των ηλικιακών ομάδων. Χαρακτηριστικό είναι πως στο Αργοστόλι εμφανίζεται εκείνη την εποχή μία από τις πρώτες αστικές τάξεις στην Ελλάδα. Σε αυτό το περιβάλλον ευημερίας και ανάπτυξης και σε μια ατμόσφαιρα εκλεπτυσμένης αρχοντιάς, η οποία αναφέρθηκε στην εισαγωγή, εμφανίζεται στη ζωή της πόλης ο κήπος του Napier.

Αυτή η άνθηση της πόλης σε όλους τους τομείς ανακόπτεται απότομα από τον Α' και τον Β' παγκόσμιο πόλεμο και ολοκληρωτικά από τους σεισμούς του Αυγούστου του 1953, που αποτελούν τη σοβαρότερη καταστροφή στην ιστορία της. Οι σεισμοί αυτοί κυριολεκτικά ισοπεδώνουν την πόλη, με εξαίρεση δύο κτίρια, που σώζονται μέχρι σήμερα: το ισόγειο του αρχοντικού Κοσμετάτου στο φοινικόδρομο και την οικία Καρτσωνάκη δίπλα στην βιβλιοθήκη, που έχουν κηρυχθεί διατηρητέα μνημεία.

Σταδιακά η πόλη αρχίζει να ανοικοδομείται, με γνώμονα κυρίως τη διατήρηση των παλιών θέσεων των δημόσιων κτιρίων και των δρόμων, ενώ όλες οι πολεοδομικές μελέτες που έγιναν και που θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν στο Αργοστόλι καλή οργάνωση και επαρκείς υπαίθριους χώρους, παρακάμφθηκαν λόγω συμφερόντων. Την περίοδο αυτή κατασκευάζεται και το πάρκο ανάμεσα στην πλατεία και τον κήπο. Η ανοικοδόμηση του Αργοστολιού σχεδόν συμπίπτει χρονικά με την εμφάνιση του Γ. Ο. Κ. του '55, που επιτρέπει τη γενικευμένη χρήση του οπλισμένου σκυροδέματος, με αποτέλεσμα σε επίπεδο κτιριακού περιβάλλοντος, η πόλη να αλλάξει τελείως όψη.

Σημάδια των διάφορων ιστορικών περιόδων βρίσκονται και σήμερα διάσπαρτα μέσα στην πόλη, όπως είναι τα προσεισμικά κτίρια, τα σπίτια της αρωγής που κατασκευάστηκαν αμέσως μετά τους σεισμούς, η γέφυρα Δεβοσσέτου.

Η ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ- ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΙΚΟΝΑ

Μελετώντας τη σημερινή πόλη του Αργοστολίου, σε μία καταγραφή των χρήσεων γης, φαίνεται καταρχήν ότι η περιοχή μελέτης βρίσκεται στο πολεοδομικό κέντρο της πόλης, το οποίο είναι διογκωμένο και συγκεντρώνει όλες σχεδόν τις λειτουργίες της πόλης. Οι γειτονιές έχουν αμιγή κατοικία και απουσιάζουν σχεδόν ολοκληρωτικά τα κέντρα γειτονιάς, με συνέπεια οι γειτονιές να είναι απολύτως εξαρτημένες από το κέντρο. Το αποτέλεσμα είναι οι κάτοικοι όλης της πόλης να επισκέπτονται το κέντρο σε καθημερινό επίπεδο και συχνά όχι μόνο μία φορά, οπότε αναπόφευκτα περνούν και από την περιοχή μελέτης, είτε ως διερχόμενοι, είτε με προορισμό τον ίδιο το χώρο.

Νότια της κεντρικής πλατείας βρίσκεται το εμπορικό κέντρο της πόλης, που καταλαμβάνει δύο βασικούς άξονες, με τελείως διαφορετική ατμόσφαιρα: τον ιστορικό άξονα του Λιθόστρωτου με τους κάθετους σε αυτόν δρόμους, που έχουν κυρίως καταστήματα ένδυσης και τουριστικού ενδιαφέροντος και την οδό Σιτεμπόρων, στην οποία βρίσκονται καταστήματα χονδρεμπορίου, ειδών οικιακής χρήσης, super market, αποθήκες.

Νότια της πλατείας βρίσκεται ουσιαστικά το διοικητικό κέντρο της πόλης, αφού βρίσκονται συγκεντρωμένα και γειτονεύουν το Δημαρχείο, η Νομαρχία και αφού παρεμβληθεί το μουσείο, το κτίριο του Δικαστηρίου.

Η αναψυχή συγκεντρώνεται γύρω από την κεντρική πλατεία, το φοινικόδρομο και το δρόμο μπροστά από τη νομαρχία, ενώ καταστήματα αναψυχής, λιγότερα σε αριθμό, βρίσκονται διάσπαρτα και επί της παραλιακής λεωφόρου.

Στην περιοχή του κέντρου βρίσκονται και οι υπηρεσίες, κυρίως επί της οδού Βεργωτή, παράλληλης του Λιθόστρωτου, καθώς και η εκπαίδευση (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) και οι χρήσεις πολιτισμού (θέατρο Κεφάλου, αρχαιολογικό μουσείο, Κοργιαλένιος βιβλιοθήκη και λαογραφικό μουσείο, κινηματογράφος θερινός και χειμερινός). Εκτός της περιοχής του κέντρου

βρίσκονται μόνο η σχολή Ναυτικών δοκίμων και το ΤΕΙ βιολογικής καλλιέργειας, στο βόρειο και στο νότιο άκρο της πόλης αντίστοιχα, το νοσοκομείο και συνολικά οι χρήσεις του αθλητισμού.

Τέλος νοτιότερα της πόλης βρίσκεται η βιομηχανική περιοχή (ΒΙ. ΠΕ.)που έχει κυρίως συνεργεία αυτοκινήτων και αποθήκες που σχετίζονται με τον κλάδο της οικοδομής, αν και πλέον λίγα από αυτά βρίσκονται σε χρήση.

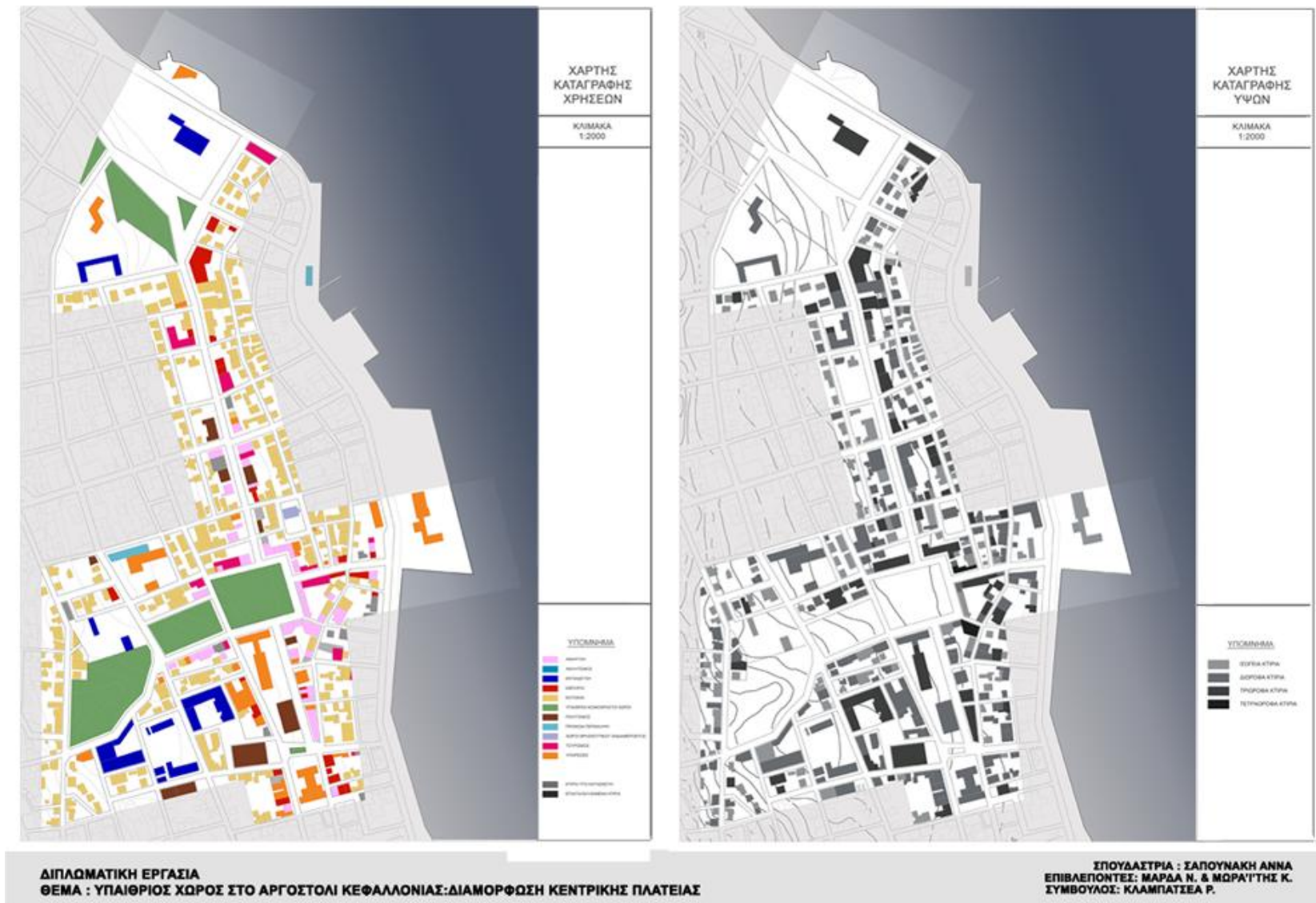
Στην καταγραφή του πρασίνου της περιοχής φαίνεται ότι το περισσότερο πράσινο βρίσκεται περιφερικά του Αργοστολιού, ενώ η ίδια η πόλη στερείται πρασίνου. Η χερσόνησος της Λάσσης έχει αρκετό πράσινο, ειδικά στην κορυφογραμμή δυτικά της πόλης, με κυρίαρχο είδος το πεύκο. Νοτιοανατολικά της πόλης βρίσκεται η πεδιάδα της Κρανιας, γη υψηλής γεωργικής παραγωγικότητας, που σήμερα όμως η καλλιέργειά της είναι περιορισμένη. Στο μοιχό του κόλπου βρίσκεται ο υδροβιότοπος του Κουτάβου που είναι κηρυγμένος «υδροβιότοπος ειδικού ενδιαφέροντος» , ο οποίος στο χερσαίο τμήμα του έχει αξιόλογο υψηλό πράσινο, με κύρια είδη τον ευκάλυπτο και το πεύκο. Απέναντι από το Αργοστόλι βρίσκεται η περιοχή του Δραπάνου που λόγω του μεγάλου υψόμετρου και του ψηλού πρασίνου αποτελεί μια ενδιαφέρουσα θέα από την περιοχή μελέτης.

Όσον αφορά την πόλη του Αργοστολιού, η περιοχή μελέτης αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους υπαίθριους χώρους της πόλης και πνεύμονα πρασίνου για το κέντρο της. Οι υπόλοιποι αξιόλογοι υπαίθριοι χώροι βρίσκονται στα δύο ακραία τμήματα της πόλης. Στο βόρειο άκρο της πόλης βρίσκονται δύο άλλες εκτάσεις πρασίνου, που αποτελούν περιβάλλοντες χώρους της Ναυτικής Σχολής και του παλιού Ξενία(νυν παράρτημα του δήμου για στέγαση γραφείων), καθώς και ένα μικρό άλσος. Οι χώροι αυτοί καλύπτονται από πυκνό και ψηλό πράσινο , ενώ ο μόνος χωρίς ελεύθερη πρόσβαση είναι αυτός της Ναυτικής σχολής . Στο νότιο άκρο βρίσκονται κάποιες μικρών διαστάσεων πλατείες και κάποια αλσάκια καθώς και σημαντικής έκτασης υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις. Επίσης σημαντική έκταση έχει και ο περιβάλλον χώρος του ΤΕΙ, που όμως είναι περιφραγμένος. Παρόλο που οι υπαίθριοι αυτοί χώροι στα άκρα της πόλης έχουν μεγάλες διαστάσεις και οι περισσότεροι είναι προσβάσιμοι στον καθένα, δε λειτουργούν μέσα στην πόλη, με αποτέλεσμα η περιοχή μελέτης να αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία για τη ζωή της πόλης και ακόμη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα σε καθημερινό επίπεδο.

Οι υπόλοιποι υπαίθριοι χώροι που βρίσκονται διάσπαρτοι στην πόλη είναι κάποιες μικρές πλατείες χωρίς ιδιαίτερη ζωή και ο περιβάλλον χώρος του νοσοκομείου που είναι πευκοφυτεμένος, αλλά δεν έχει ελεύθερη πρόσβαση.

Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σε μια πιο λεπτομερή μελέτη των χρήσεων γης γύρω από την περιοχή ενδιαφέροντος φαίνεται πως γύρω από την πλατεία σε όλο το ανατολικό τμήμα της υπάρχουν χρήσεις αναψυχής και συγκεκριμένα καφετέριες και μπαρ. Στη βόρεια πλευρά βρίσκεται ένα μεγάλο ξενοδοχείο, του οποίου ένα τμήμα του ισογείου λειτουργεί σαν καφέ-εστιατόριο και ένα μικρό κτίριο κατοικίας, ενώ στη νότια πλευρά της πλατείας βρίσκεται το Δημαρχείο της πόλης. Όπως προαναφέρθηκε, το Δημαρχείο μαζί με τη Νομαρχία και το κτίριο των Δικαστηρίων αποτελούν το διοικητικό κέντρο του Αργοστολίου, ενώ ανάμεσά τους παρεμβάλλεται και το αρχαιολογικό μουσείο της πόλης. Στην πλευρά του δρόμου απέναντι από τα διοικητικά κτίρια υπάρχουν κυρίως καταστήματα αναψυχής, τα οποία μάλιστα λόγω έλλειψης υπαίθριου χώρου βγάζουν τραπεζοκαθίσματα στο πεζοδρόμιο και στη συνέχεια αυτού του άξονα βρίσκεται το Λιθόστρωτο, με κατεξοχήν εμπορικές χρήσεις. Κατά μήκος του φοινικόδρομου και κοντά στην πλατεία κυριαρχούν οι λειτουργίες αναψυχής και πολιτισμού, ενώ στο βόρειο τμήμα του εμφανίζονται κατοικίες και χρήσεις τουρισμού.

Όσον αφορά το πάρκο, στη βόρεια πλευρά του υπάρχουν αποκλειστικά κατοικίες, με εξαίρεση τα κτίρια που έχουν πρόσοψη στην πλατεία και στη νότια πλευρά υπάρχουν κυρίως χρήσεις αναψυχής. Στα δυτικά συνορεύει με τον κήπο του Napiet, ο οποίος περιβάλλεται από κτίρια σχολείων και κατοικίες.

Η κατανομή των υψών των κτιρίων μέσα στην πόλη είναι αρκετά κανονική, χωρίς ιδιαίτερες εξάρσεις, με εξαίρεση το τμήμα γύρω από την κεντρική πλατεία και το τέλος του φοινικόδρομου, όπου βρίσκονται κτίρια περισσότερων ορόφων.

Κεντρικοί δρόμοι της πόλης διασχίζουν κάθετα την περιοχή μελέτης, με αποτέλεσμα να κατακερματίζουν το χώρο και να εμποδίζουν την ενότητα των επιμέρους τμημάτων της. Επίσης δρόμοι με αρκετή κυκλοφορία περνάνε γύρω από τους χώρους, διακόπτοντας τη σχέση τους με την πόλη. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι πολλά τροχοφόρα που κινούνται στους βασικούς άξονες κυκλοφορίας διασχίζουν την περιοχή ενδιαφέροντος για να φτάσουν στον προορισμό τους, με αποτέλεσμα να δημιουργούν κυκλοφοριακό φόρτο. Συχνά επίσης οι κάτοικοι χρησιμοποιούν το αυτοκίνητο για να προσεγγίσουν τα καταστήματα αναψυχής ακριβώς στην είσοδο, γεγονός το οποίο αποτελεί επίσης επιβάρυνση του δημόσιου χώρου.

Οι ροές των πεζών, κυρίως λόγω της στενότητας των τοπικών δρόμων, συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με τις βασικές αρτηρίες, οπότε και οι πεζοί διασχίζουν κατά κύριο λόγο κάθετα το χώρο μελέτης, στην κατεύθυνση βορά- νότου. Κατά μήκος λοιπόν των εγκάρσιων δρόμων λείπουν κάποιοι χώροι στάσης που να εξυπηρετούν τον πεζό.

Μέσα από προσεκτική παρατήρηση του τρόπου που χρησιμοποιείται ο χώρος μελέτης και της κίνησης των χρηστών σε αυτόν, διάφορες ώρες της ημέρας και σε διαφορετικές εποχές, βγαίνει καταρχήν το συμπέρασμα ότι η κεντρική πλατεία λειτουργεί πολύ καλά μέσα στην πόλη, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των κατοίκων, είναι μια πλατεία ζωντανή και συχνά γεμάτη κόσμο. Παρόλ' αυτά έχει κάποια σημαντικά προβλήματα που επισκιάζουν την καλή της λειτουργία:

- η διαμόρφωσή της είναι υποτυπώδης, με αποτέλεσμα να μην έχει χαρακτήρα και χωρική ποιότητα
- συχνά οι χρήσεις αλληλοεπικαλύπτονται, με αποτέλεσμα να εμποδίζουν η μία την άλλη
- υπάρχει πλήρης απουσία σκιερής στάσης, με λίγες εξαιρέσεις, με αποτέλεσμα ένας χώρος που έχει τη δυναμική να σφύζει από ζωή, τις ηλιόλουστες μέρες του καλοκαιριού να είναι άδειος

Ο άξονας του φοινικόδρομου και του Λιθόστρωτου χρησιμοποιείται επίσης με μεγάλη συχνότητα από τους κατοίκους ενώ αντίθετα το πάρκο και ο κήπος του Napier είναι συνήθως έρημα και αποκομμένα από τη ζωή της πόλης.

Καταγραφή κινήσεων- στάσεων

κλ. 1: 500

Σε δεύτερη φάση, καταγράφοντας τις παρατηρήσεις για διάφορες ώρες της ημέρας σε δύο ακραίες εποχές, τόσο από άποψη καιρικών συνθηκών, όσο και επισκεψιμότητας της πόλης, μπορεί κανείς να αποκτήσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για τη ζωή του χώρου μελέτης και ειδικότερα για την κεντρική πλατεία που έχει μεγαλύτερη ποικιλία χρήσεων. Τα συμπεράσματα όσον αφορά την πλατεία, συνοψίζονται στα εξής:

- μπροστά στο κτίριο του Δημαρχείου δημιουργείται, τις ώρες λειτουργίας της υπηρεσίας, μια επιπλέον κίνηση, ανεξάρτητη από την υπόλοιπη πλατεία. Το ίδιο ισχύει και για το κτίριο της Νομαρχίας
- μεγάλο κομμάτι της πλατείας, ιδιαίτερα στην πάνω δεξιά γωνία, γεμίζει από παιδιά που παίζουν, γεγονός το οποίο όμως μπορεί να γίνει ιδιαίτερα ενοχλητικό για τις γειτονικές χρήσεις
- Συχνά το παιχνίδι των πιο μικρών παιδιών τοποθετείται δίπλα στα καταστήματα αναψυχής, όπου βρίσκονται οι γονείς τους και τα επιτηρούν
- Η έλλειψη σκιερών σημείων και ειδικά σκιερής στάσης οδηγεί στην ερήμωση του χώρου τις ώρες του καλοκαιριού με δυνατό ήλιο
- τα περιφερειακά καταστήματα αναψυχής έχουν πάντα μεγάλη συγκέντρωση κόσμου, με αποκορύφωμα τα βράδια του καλοκαιριού, με αποτέλεσμα να τροφοδοτούν και την πλατεία
- πέρα από τη βασική κίνηση στην πλατεία, πάνω στον ιστορικό άξονα Λιθόστρωτου-φοιονικόδρομου, υπάρχει και μια άλλη, δευτερεύουσας σημασίας που διέρχεται από τον κήπο Napier, το πάρκο και την πλατεία και καταλήγει στη θάλασσα
- Τέλος, μελετώντας την κίνηση των πεζών κατά μήκος του βασικού άξονα, την ιστορική τους βόλτα, η οποία είναι απαραίτητο κομμάτι της επίσκεψης στο κέντρο και προηγείται κατά κανόνα του τελικού προορισμού στα καταστήματα αναψυχής, παρατηρεί κανείς ότι η γραμμική αυτή κίνηση διαχέεται μέσα στο χώρο της πλατείας, που λειτουργεί ουσιαστικά σαν διεύρυνση του άξονα, σαν πλάτωμα του δρόμου.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

Η κεντρική πλατεία, παρά τα μειονεκτήματά της, θεωρείται πως εκπληρώνει καλά το ρόλο της ως κεντρικός δημόσιος χώρος της πόλης. Με αυτό το δεδομένο αποφασίζεται η επέμβαση να είναι ήπια και ως κύριο άξονα να έχει τη διατήρηση των υπάρχουσών λειτουργιών του χώρου, όπως αυτές καταγράφηκαν μέσα από την παρατήρηση, αλλά και τον εμπλουτισμό τους. Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνεται η διαμόρφωση χώρων υποδοχής των επιμέρους χρήσεων της πλατείας, κατάλληλων για το χαρακτήρα της καθεμιάς, έτσι ώστε το τελικό αποτέλεσμα να μην αλλοιώνει τον τρόπο χρήσης της πλατείας, αλλά αντίθετα να τον υποστηρίζει και να τον ενισχύει, εξαλείφοντας παράλληλα τα καταγεγραμμένα προβλήματα. Η ίδια λογική ακολουθείται και στο σχεδιασμό των υπόλοιπων χώρων μελέτης.

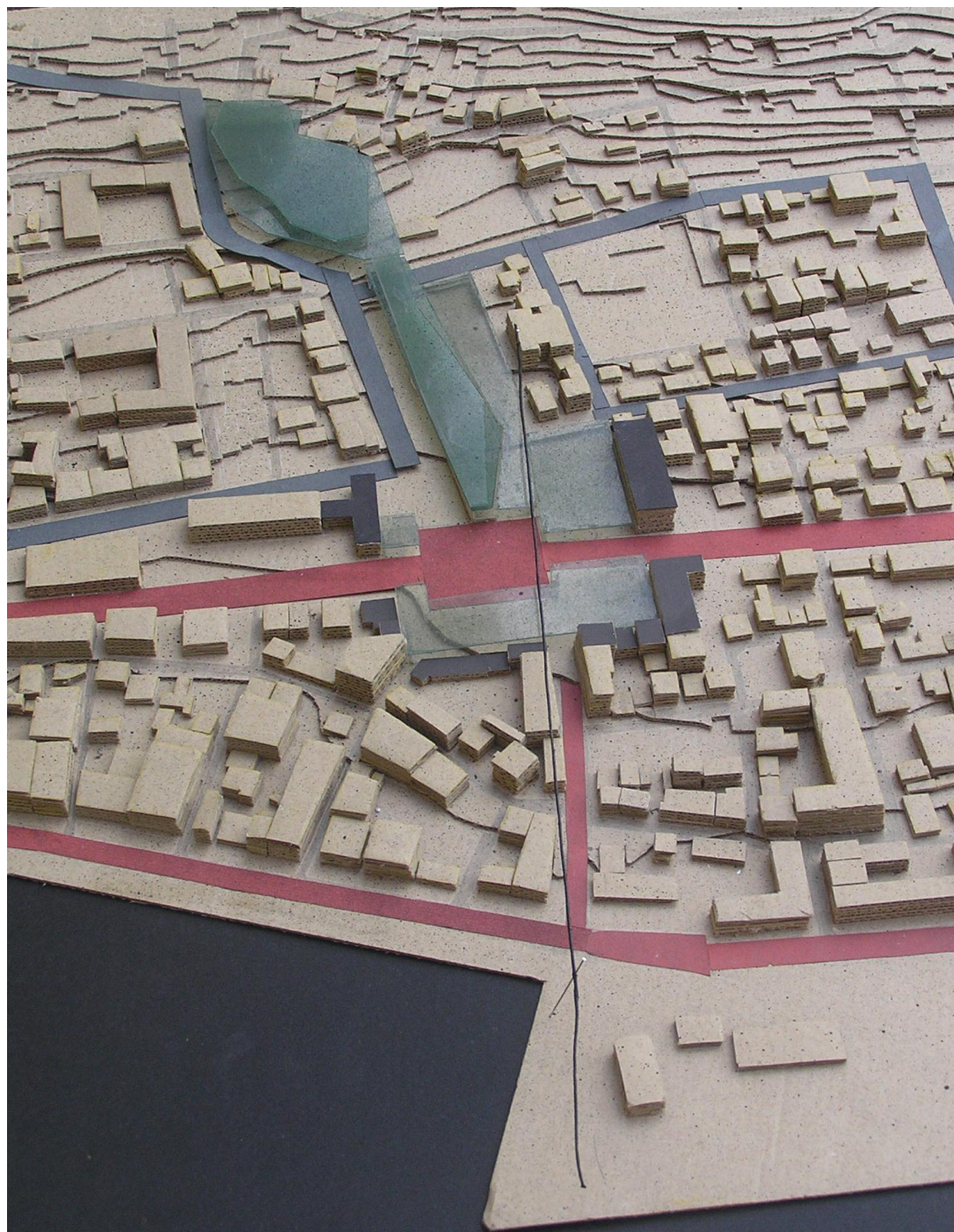
καταγραφή πρασίνου

Βασική παράμετρος είναι η διατήρηση της υπάρχουσας φύτευσης.

Τέλος, επιλέγεται να δοθεί έμφαση στο φυσικό στοιχείο. Σε αυτά τα πλαίσια, ως εργαλείο της σύνθεσης χρησιμοποιείται καταρχήν η φύτευση, που αντιμετωπίζεται σαν δομικό στοιχείο, αλλά και το χώμα.

Συγκεκριμένα, προτείνεται:

- Η άρθρωση των τριών υπαίθριων χώρων (πλατεία, πάρκο, κήπος Napier), μέσω της εισβολής του πρασίνου, κατηφορικά, από τον κήπο Napier στο χώρο της πλατείας. Αυτή η κίνηση ταυτόχρονα απομονώνει το χώρο μπροστά στο δημαρχείο, διαμορφώνοντας μια δική του πλατεία
- Η πεζοδρόμηση του άξονα Λιθόστρωτου- φοινικόδρομου και η διεύρυνση του στο χώρο της πλατείας με τη δημιουργία ενός κεντρικού πλατώματος
- Η διαμόρφωση χώρου για τις περιφερειακές λειτουργίες
- Αποκατάσταση της σχέσης του χώρου με τη θάλασσα, μέσω της οπτικής σύνδεσης με αυτήν και της πεζοδρόμησης του άξονα που οδηγεί στη παραλία

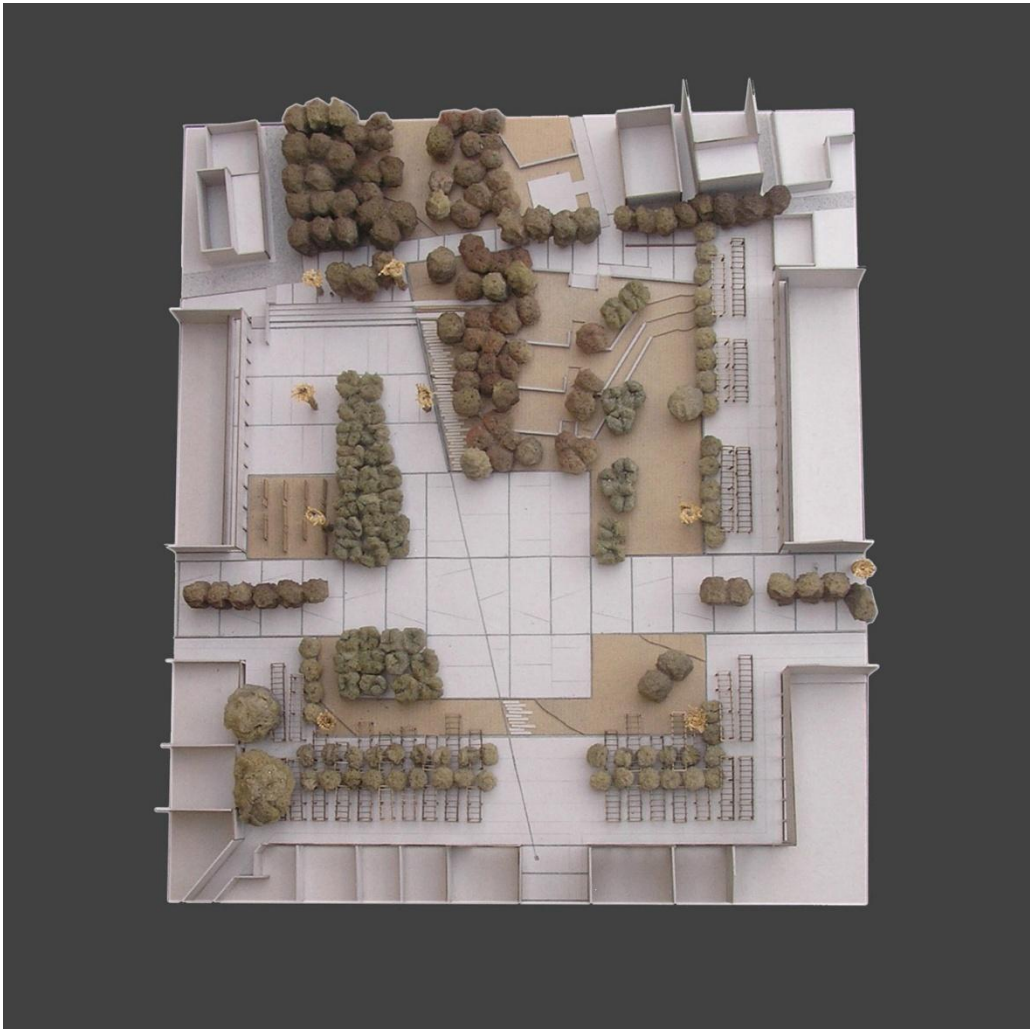
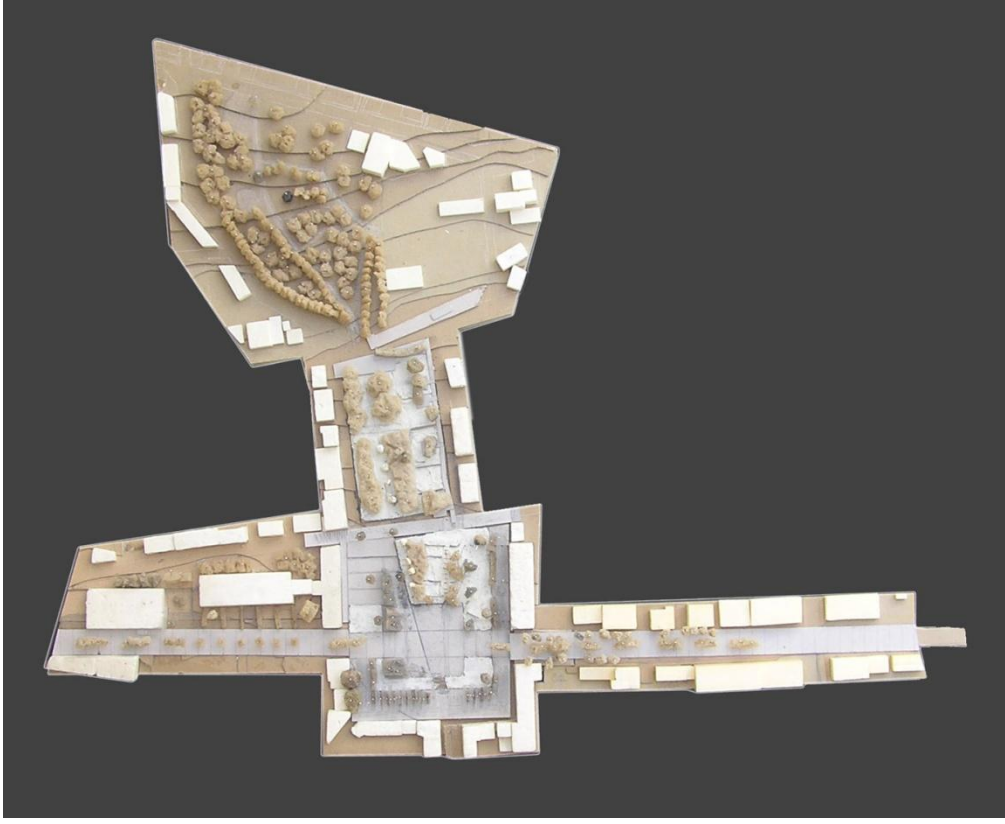
Στον κήπο του Napier προτείνεται η τοποθέτηση ενός παρατηρητηρίου, στο σημείο που έχει την καλύτερη θέα προς τη θάλασσα και το βουνό απέναντι. Πέρα από αυτό επιλέγεται να μη γίνει καμία παρέμβαση λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα του κήπου. Από αυτόν όμως ξεκινάει μία ζώνη πυκνής φύτευσης, η οποία καταλήγει στην πλατεία όπου και αποδομείται. Με τον τρόπο αυτόν αρθρώνονται οι τρεις υπό μελέτη χώροι πρασίνου. Επιπλέον, το πάρκο και η πλατεία αρθρώνονται με μία ζώνη χώματος στην οποία διαμορφώνονται πλατώματα για το παιχνίδι των παιδιών. Το τμήμα αυτής της ζώνης που βρίσκεται στην πλατεία στρέφεται, ώστε να ακολουθεί την οπτική φυγή του κάθετου δρόμου που βλέπει στη θάλασσα. Τα πλατώματα του παιχνιδιού διακόπτονται από άλλα πλατώματα, με σκληρό δάπεδο, τα οποία καλύπτονται από την υπάρχουσα φύτευση και αποτελούν χώρους στάσης. Πρόσβαση στο χώρο έχει κανείς μέσω ενός πεζοδρομημένου άξονα που είναι τεθλασμένος, τόσο για να στραφεί προς τη θάλασσα, όσο και για να εκφράσει την ατμόσφαιρα του παιχνιδιού, ενώ το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου χρησιμοποιείται από τις κατοικίες. Η ζώνη αυτή του παιχνιδιού επιλέγεται να διαμορφωθεί στη βόρεια πλευρά του πάρκου, ώστε να γειτονεύει με τις κατοικίες, ενώ στην πλευρά που γειτονεύει με τον κεντρικό δρόμο, τοποθετείται ψηλή και πυκνή φύτευση που λειτουργεί σαν προστατευτική ζώνη.

Ο δρόμος ανάμεσα στο πάρκο και την πλατεία πεζοδρομείται, ώστε να αποκατασταθεί όσο το δυνατόν η ενότητα του χώρου. Ο δρόμος που χωρίζει το πάρκο από τον κήπο Napier δεν μπορεί να πεζοδρομηθεί λόγω αυξημένου κυκλοφοριακού φορτίου

Στην πλατεία διαμορφώνονται χώροι για τις περιφερειακές λειτουργίες, που σχετίζονται με τις χρήσεις των γύρω κτιρίων. Το δημαρχείο από τη μία, έχει τη δική του πλατεία, που ορίζεται από τους υπάρχοντες φοίνικες και στην οποία διαμορφώνεται ένα αμφιθέατρο για μικρής κλίμακας εκδηλώσεις. Από την άλλη, μπροστά από τα καταστήματα αναψυχής τοποθετούνται πέργκολες με τραπεζοκαθίσματα και μία ζώνη χώματος για το παιχνίδι των μικρών παιδιών, η οποία διακόπτεται από τον βασικό πεζόδρομο και καταλήγει σε μία επιφάνεια χώματος, που απομονώνει καλύτερα την πλατεία του Δημαρχείου και λειτουργεί σαν υπαίθρια έκθεση. Ταυτόχρονα, η ζώνη αυτή με το χόμα ορίζει καλύτερα το κεντρικό πλάτωμα, που είναι το κομμάτι της πλατείας με τη μεγαλύτερη βαρύτητα και επιλέγεται να μείνει ελεύθερο, για να είναι ευέλικτο σε οποιαδήποτε χρήση και να έχει το περιθώριο να υποδεχτεί μεγάλης κλίμακας εκδηλώσεις τις οποίες συνηθίζουν να πραγματοποιούν στην πλατεία. Αντίθετα με την κατηφορική ζώνη πρασίνου τοποθετείται φύτευση σε σχήμα σφήνας που αρθρώνει τις δύο πλατείες και δημιουργεί ένα σκιερό χώρο στάσης.

Κατά μήκος του βασικού άξονα κίνησης τοποθετείται δεντροστοιχία, η οποία τονίζει την κατεύθυνση της κίνησης και προστατεύει το δρόμο, που είναι αρκετά φαρδύς, από το δυτικό ήλιο. Η δεντροστοιχία έχει πυκνώσεις και αραιώσεις κατά μήκος, ανάλογα με τη σημασία της εγκάρσιας κίνησης.

Μπροστά στο χώρο της Νομαρχίας τοποθετούνται γραμμικές σειρές δέντρων, που ακολουθούν τη γραμμικότητα της όψης του κτιρίου και δημιουργούν χώρους στάσης. Ένα πλάτωμα διαμορφώνεται ανάμεσα στα κτίρια της Νομαρχίας και του Μουσείου με στόχο να συνδέσει τα δύο κτίρια, ενώ στην πίσω όψη αυτών τοποθετείται μία πυκνή ζώνη δέντρων που απομονώνει το χώρο από τον κεντρικό δρόμο.

- **BIBOYPNO**

ως ελεύθερη επιφάνεια/κηλίδα

αρθρώνει τους χώρους με εισβολή του πρασίνου στην πλατεία

- **ΜΟΥΡΙΑ**

ως οργανωμένη σε κάναβο επιφάνεια

αρθρώνει τις δύο πλατείες που αποτελούν την κεντρική

σηματοδοτεί τους χώρους στάσης

τονίζει τον αστικό χαρακτήρα του χώρου και του γειτονικού κτιρίου του Δημαρχείου

ως ελεύθερη κηλίδα

σηματοδοτεί τους χώρους στάσης

- **ΑΚΑΚΙΑ**

ως γραμμή με πύκνωση

τονίζει τους βασικούς άξονες

σκιάζει τη διαδρομή

ως γραμμή με αραίωση

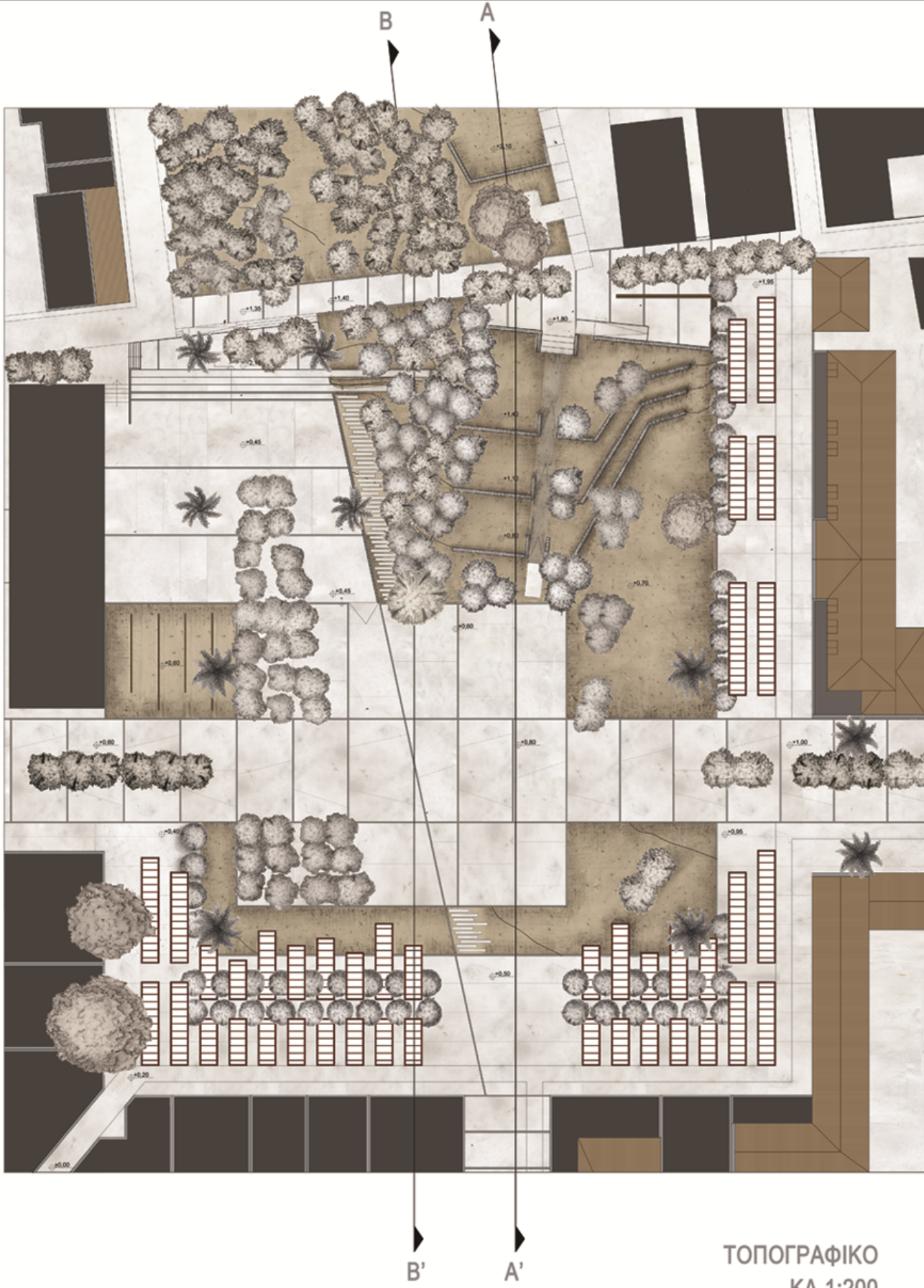
τονίζει άξονες δευτερεύουσας σημασίας

τονίζει άξονες πρωτεύουσας σημασίας με ισχυρή την εγκάρσια κίνηση

δημιουργεί σημειακή έξαρση και ρυθμό στη διαδρομή

ως ελεύθερη κηλίδα/επιφάνεια

δημιουργεί όριο/ζώνη προστασίας από την όχληση της πόλης

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΚΛ.1:200

±2.00
±1.50
±0.00

TOMH B-B'

KL. 1:200

±2.10
±1.80
±1.40
±1.00
±0.00

